

Detenční řízení v sociálních službách

– opatrovník, obecní úřad obce s rozšířenou působností -

Mgr. Petr Mach

Čemu se budeme věnovat?

uzavírání smlouvy o poskytování pobytové sociální služby – schvalování, zákonné podmínky

detenční řízení – oznámení, návrh, proces

detenční řízení – role opatrovníka, obecního úřadu obce s rozšířenou působností

Jednotlivé instituty – pobytová služba

Institut	Možnost „umístění osoby“ do pobytové sociální služby	Poznámka
nápomoc při rozhodování	Ne	Nevztahuje se k rozhodnutí třetí osoby v zastoupení, neboť se osoba (zájemce) rozhoduje o uzavření či neuzavření smlouvy sama.
zastoupení členem domácnosti	Ne	Nelze využít pro uzavření pobytové služby sociální péče: <ul style="list-style-type: none"> ▪ nejedná se o běžnou záležitost ▪ možnost zástupce v hospodaření s finančními prostředky je několikrát nižší než úhrada za poskytování těchto sociálních služeb
zastoupení obecním úřadem obce s rozšířenou působností	Ano	Obecní úřad obce s rozšířenou působností může při splnění podmínek uzavřít i smlouvu o poskytování pobytové sociální služby.
opatrovníkem určeným soudem (bez omezení svéprávnosti)	Ano	Opatrovník může uzavřít smlouvu o poskytování sociální služby poskytované i ve formě pobytové v souladu s omezeními.
opatrovníkem na základě omezení svéprávnosti	Ano	Opatrovník může uzavřít smlouvu o poskytování sociální služby poskytované i ve formě pobytové v souladu s omezeními.

Uzavření smlouvy – pobytová služba

- § 91 - § 91c zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- § 38 a násl., § 65, § 480 a násl. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Uzavření smlouvy – pobytová služba

- **zjištění vůle osoby** – projeví souhlas nebo souhlas neprojeví; nedala-li osoba souhlas – **zjišťování naplněný zákonných podmínek**
- omezené rozhodovací kompetence opatrovníka – **schvalování opatrovnickou radou nebo soudem**

Dvě podmínky pro možnost uzavření smlouvy v o pobyt. sl. „bez souhlasu“

- není možné zajistit podporu a pomoc mírnějším a méně omezujícím opatřením,
- neposkytnutí okamžité pomoci by v důsledku oslabení nebo ztráty schopnosti z důvodu nepříznivého zdravotního stavu způsobeného duševní poruchou ohrozilo její život nebo by jí hrozilo vážné poškození zdraví anebo by totéž hrozilo osobám v jejím okolí.

§ 91a zákona o soc. službách

Schvalování?

Co se schvaluje?	Kdo schvaluje I.	Kdo schvaluje II.
změně bydliště opatrovance	Opatrovnická rada	Soud
umístění opatrovance do uzavřeného ústavu nebo podobného zařízení v případě, kdy to zdravotní stav opatrovance zjevně nevyžaduje,	Opatrovnická rada	Soud
Smlouva - k trvajcímu nebo opakovanému plnění na dobu delší než tři roky (3 +)	Soud	Soud

§ 480 - § 483 občanského zákoníku

Detenční řízení – právní normy

Jaké právní normy ukotvují tuto problematiku:

- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

K této věci jsou také rozhodnutí Evropského soudu pro Lidská práva.

Detenční řízení

- řízení o nepřípustnosti držení v zařízení sociálních služeb
- podobné řízení mají již zdravotnická zařízení (psychiatrické léčebny)
- situace: za osobu je uzavřena smlouva o poskytování sociální služby v pobytové formě „zástupcem“

Možnost osob uplatnit své právo na osobní svobodu.

Ukončení smlouvy – co může nastat:

- **Je** schopna jednat o ukončení smlouvy – může:
  - podat výpověď
  - dohodnout se s druhou smluvní stranou
- **Není** schopna jednat o uzavření smlouvy – nechce v zařízení být – **oznamovací povinnost:**
  - **24** hodin soud
  - **bez zbytečného odkladu** - opatrovník nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností

Uzavření smlouvy (př. dodatku)

Osoba uzavřela smlouvu sama

V zastoupení

plná moc

Obecní úřad obce s rozšířenou působností

Opatrovník (s omezení nebo bez svéprávnosti)

Vypovědět smlouvu nebo uzavřít dohodu – osoba chce odejít

Je osoba schopna

Není schopna

Je uzavřena dohoda nebo podána výpověď

Poskytovatel splní oznamovací povinnost nebo osoba podá návrh soudu – detenční řízení

Osoba odchází – uplynutí dohodnuté lhůty nebo výpovědní lhůta

Soud zahájí řízení o nepřipustnosti držení v zařízení sociálních služeb – do 45 dnů rozhodne

Kontrola a správní delikty

- do ustanovení § 97 bude vloženo rozšíření předmětu kontroly inspekcí poskytování sociálních služeb
- bude stanoven správní delikt za nevedení evidence
- pokuta až do výše 20 tis. Kč

Proces

- zahájení řízení
- zjištění skutečného stavu věci – důkazy
- rozhodnutí soudu - informování orgánů v případě „propuštění“
- případná následná kontrola plnění rozhodnutí

Co poskytovatel ?

- připravit se na dodržení 24 hodinové lhůty (kdo o víkendu a dnech pracovního volna)
- zpřístupnit potřebné informace (adresa soudu,
- vytvořit vzor podání
- oslovit konkrétní soud – možnost doručování - zasílání (datová schránka, fax,...)

Návrh samotné osoby

- **identifikaci osoby** (případně identifikace opatrovníka), tedy jméno a příjmení, datum narození, bydliště (vhodné je zmínit jak dosavadní bydliště, případně trvalý pobyt, tak i stávající zařízení, ve kterém je osoba „umístěna“/ ve které je jí poskytována sociální služba);
- **informaci o tom, že se podání týká detence, tedy popis situace**, kdy je osoba držena bez svého souhlasu v zařízení sociálních služeb; je vhodné popsat všechny relevantní skutečnosti o této situaci (od kdy je osoba v zařízení, jakým způsobem došlo k jejímu přijetí, případně jak byla uzavřena smlouva, bližší informace o držení bez souhlasu a další);
- návrh toho, jak byl **měl soud rozhodnout**;

Opatrovník

- chrání práva „opatrovance“
- pomoc s podáním návrhu nebo sám danou skutečnost oznámí

Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- role v systému ORP:
  - zastupuje osobu při uzavření smlouvy podle § 91 odst. 6 ZSS
  - vykonává veřejné opatrovnictví – má bránit práva, poskytovat poradenství, uzavírá smlouvu, spravuje jmění (dle rozsahu omezení)
  - podává zprávu k soudu – důkazní prostředek vzhledem ke stavu služeb a možnosti zajištění
  - je povinen zajistit pomoc osobě ohrožené na životě a zdraví
  - vykonává sociální práci

*působnost se může lišit podle místa sídla zařízení/trvalého nebo hlášeného pobytu osoby,
ale také nemusí*

Obec

- role obce v systému:
  - zřizuje nebo provozuje sociální služby – příspěvkové organizace nebo organizační složky – zřizuje i pobytové sociální služby
  - hospodaří s veřejnými prostředky – „dobrý hospodář“

Systemové střety zájmů v jednotlivých rolích !

Děkuji za pozornost